

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи
з дисципліни **“Планування діяльності підприємств”**
для студентів денної та заочної
форми навчання спеціальності 6.030509 – **“Облік і аудит”**

Івано–Франківськ
2012

Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни “Планування діяльності підприємств” для студентів спеціальності 6.050100 “Облік і аудит” / Уклад.: О.І.Жук,. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2012. – 22 с.

Методичні рекомендації підготовлено згідно програми дисципліни “Планування діяльності підприємств”, яка входить до обов’язкового переліку курсу навчання студентів спеціальності 6.030509 “Облік і аудит”.

Укладач: Жук Ольга Іванівна

© Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2012

ЗМІСТ

1.	Вступ	4
2.	Навчально-тематичний план вивчення дисципліни	5
3.	Завдання для самостійної роботи	6
4.	Завдання для самоконтролю	16
5.	Список рекомендованої літератури	20

I. ВСТУП

Можливість планування конкретного виду діяльності обумовлена природою підприємства та визначається загальними умовами господарювання. Поняття "планування діяльності підприємства" має два аспекти. Перший – загальноекономічний, з точки зору загальної теорії підприємства. Другий – конкретно-управлінський, з погляду функцій менеджменту.

Планування – це не просто вміння передбачити усі необхідні дії. Це також спосіб передбачити проблеми, що можуть виникнути, а отже, і можливість їх успішно вирішити.

Головною кінцевою метою викладання названого предмета є засвоєння студентами теоретичних положень основних тем економіки підприємств, вміння вирішувати практичні завдання з аналізу і оцінки рівня господарювання на підприємстві.

Мета вивчення дисципліни “Планування діяльності підприємства” полягає у тому, щоб надати студентам теоретичні знання та практичні навички з питань планування на підприємствах в умовах функціонування ринкових відносин.

Основними завданнями дисципліни є:

- ознайомити студентів із предметом, змістом і методами дослідження науки “планологія”;
- навчити студентів методикам і навичкам планово-економічних розрахунків при плануванні виробництва і збуту продукції, ресурсного забезпечення виробництва, зведених показників-витрат і фінансів;
- показати методи обґрунтування проектів оновлення продукції, організаційно-технічного розвитку підприємства.

II. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні (семінарські) заняття	самостійну роботу
Тема 1 Сутність планування і особливості його здійснення на підприємстві	1	-	2
Тема 2 Система планів підприємства	1	-	4
Тема 3 Маркетингові дослідження і планування збуту продукції	2	1	4
Тема 4 Планування виробництва продукції промислового підприємства	2	2	12
Тема 5 Оперативно-календарне планування на підприємстві	2	-	4
Тема 6 Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва	1	2	6
Тема 7 Забезпечення операційної діяльності виробничими потужностями	1	1	4
Тема 8 Персонал і оплата праці	2	2	12
Тема 9 Витрати виробництва	2	2	10
Тема 10 Виробнича інфраструктура та оновлення продукції	2	1	6
Тема 11 Особливості фінансового планування	1	2	6
Тема 12 Бізнес-планування	1	1	6
Разом за VII семестр	18	14	76

III. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1 Сутність планування і особливість його здійснення на підприємстві

1. Процес планування і вибір рішень.
2. Альтернативний вибір у плануванні. Економічна раціональність і метараціональність.
3. Методи та інструменти планових розрахунків.

Задача 1

Обґрунтовується проект прокладання автостради. Спробуйте визначити критерії раціональності цього рішення і сформулюйте можливі негативні наслідки. Чи можна і як саме досягти метараціональності?

Задача 2

На стадії планування виробниче підприємство вирішило через 5 років запропонувати на ринку нову продукцію. Визначте загальну (лінійну) схему планування, що передбачає рішення проблеми у комплексі функціональних взаємозв'язків на підприємстві. Чим можуть бути спричинені “петлі зворотної дії” при реалізації плану? Як їх можна уникнути?

Тема 2 Система планів підприємства

1. Досвід вітчизняних підприємств у здійсненні поточного планування своєї діяльності і можливості його використання в сучасних умовах.
2. Зарубіжний досвід побудови системи поточного планування (зміст, організаційні форми).
3. Сучасні інформаційні технології та внутрішньогосподарське планування.

Задача 1

Розробка міні-проекту “Вибір організаційної форми системи планування на підприємстві”.

Зміст роботи:

- 1.1. Підшукати за різноманітними джерелами і порівняти різні організаційні форми системи планування на підприємствах.
- 1.2. Розробити практичні рекомендації щодо їхнього використання на вітчизняних підприємствах різних масштабів виробництва (крупних, середніх, дрібних), віку (за стадією життєвого циклу), сфери діяльності (виробнича, торговельна, сфери послуг), організаційної структури, форми власності тощо.
- 1.3. Продумати функціональні обов'язки для кожної ланки організаційної структури та окремих виконавців неспеціалізованих підрозділів, що займаються плануванням.

Задача 2

Зібрати й узагальнити інформацію щодо наявних програмних комп'ютерних продуктів, що можуть використовуватись у системі поточного планування підприємства. Виділити можливість продуктів, порівняти їх за співвідношенням ціна / якість.

Тема 3 Маркетингові дослідження і планування збуту продукції

1. Планування збуту продукції в системі маркетингової діяльності підприємства.
2. Методи стимулювання збуту продукції та їхня ефективність.
3. Виробничо-збутова політика підприємства за умов нестабільного зовнішнього середовища.

Задача 1

Обчисліть план збуту продукції підприємства на основі таких даних: у минулому році підприємство випустило 1000 виробів А та 3000 виробів Б; у плановому періоді збільшиться виробництво цих виробів на 10%; ціна виробів складає, відповідно, 5 та 6 тис. грн. Крім того, буде виготовлено комплектуючих виробів на суму 2500 тис. грн., з них – на 1500 тис. грн. – для сторонніх замовників. Залишки нереалізованої продукції на складі становитимуть на початок планового періоду 2 млн. грн., на кінець – 0,5 млн. грн.

Задача 2

Розрахувати плановий обсяг збуту та величину прибутку за такими даними:

- обсяг товарної продукції на плановий період складатиме – 80 млн. грн.;
- залишки нереалізованої продукції на:
- початок планового періоду – 5,3 млн. грн.;
- кінець планового періоду – 4,8 млн. грн.;
- затрати на 1 грн. товарної продукції – 0,82 грн.

Тема 4 Планування виробництва продукції промислового підприємства

1. Виробничо-збутова політика підприємства за умов нестабільного зовнішнього середовища.
2. Визначення чистої продукції на підприємстві, мета і значення цього показника.
3. Особливості формування виробничої програми підприємства в ринкових умовах.
4. План виробництва продукції, його значення і показники.

Задача 1

План виробництва на рік: автомобілів – 40000 шт., моторів – 40000 шт., запасних частин – на суму 10 тис. грн., послуги виробничого характеру – 11 тис. грн., залишки незавершеного виробництва: на початок року – 150 тис. грн., очікувані на кінець року – 100 тис. грн.

Визначити:

1. Товарну продукцію:
 - а) у діючих цінах;
 - б) у незмінних цінах.
2. Валову продукцію.

Задача 2

Визначити обсяг валової, реалізованої та чистої продукції по підприємству.

Вихідні дані:

Показники	Од. вим.	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3
1. Вартість виготовленої продукції по підприємству	тис. грн.	480	500	520
2. Вартість послуг, наданих іншим підприємствам	тис. грн.	80	80	80
3. Вартість виготовлених напівфабрикатів	тис. грн. %	200 60	240 40	220 50
4. Обсяг незавершеного виробництва на кінець розрахункового року збільшився на	тис. грн.	120	130	140
5. Залишки готової продукції на складі				
5.1 на початок року	тис. грн.	80	50	40
5.2 на кінець року	тис. грн.	50	80	50
6. Вартість матеріальних витрат та сума амортизаційних відрахувань складають (у відсотках від товарної продукції підприємства)	%	55	60	62

Тема 5 Оперативно-календарне планування на підприємстві

1. Ритмічність виробництва. Методи оцінки рівня ритмічності виробництва на підприємстві.

2. Особливості оперативно-календарного планування в одиничному виробництві.

3. Оперативно-календарне планування у серійному виробництві: системи, календарно-планові нормативи, випередження, заділи.

4. Оперативно-календарне планування у масовому виробництві: системи, календарно-планові нормативи, планування роботи поточкових ліній.

Задача 1

Виробнича програма випуску деталей за місяць складає 1860 штук, у тому числі в I декаді – 520 шт. Для організації рівномірного виробництва деталей розроблено подекадний план-графік.

Таблиця 1

План-графік на I декаду місяця

Показник	Робочі дні							
	1	2	3	4	5	8	9	10
Випуск продукції за планом	75	75	77	77	78	78	80	80
Фактично випущено	50	55	48	50	52	55	50	60

1. Визначити коефіцієнт рівномірності за I декаду місяця.

2. Проаналізувати вплив невиконання плану-графіка за I декаду на роботу цеху, якщо у II і III декадах цех працював відповідно до плану-графіку.

Задача 2

Трудомісткість загального складання виробу і складання окремих частин – 387 нормо-годин. Бригада робітників – 3 чоловіка. Цех працює у дві зміни по 8 годин кожна. Коефіцієнт виконання норм складає 1,1.

Визначити тривалість виробничого циклу складання виробу в днях.

Розрахувати, як зміниться тривалість циклу, якщо складальний процес розділити на 4 операції, при цьому 1 і 3, 2 і 4 операції будуть виконуватися паралельно. Дані наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Трудомісткість операцій

Операція	Трудомісткість, нормо-годин	Кількість робочих днів
1	88	1
2	56	1
3	137	2
4	106	2

Задача 3

Визначити середню величину нормативного циклового заділу, якщо тривалість виробничого циклу виготовлення партії деталей складає 18 днів, середньодобова потреба складання у цих деталях – 6 шт.

Тема 6 Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва

1. Методика оптимізації запасів сировини та матеріалів.
2. Шляхи удосконалення матеріального забезпечення підприємства.
3. Застосування електронно-обчислювальних засобів при плануванні матеріального забезпечення підприємств.

Задача 1

На момент укладання угоди ціна одиниці продукції становила 180 тис. гр. од. (C_0), 60% в ціні складала вартість матеріальних ресурсів (P_M), 20% – заробітна плата (P_3), 20% – інші елементи ціни (I). На кінець кварталу вартість матеріалів збільшилась на 10%, а середня заробітна плата зросла на 12%. Визначити ціну одиниці продукції на кінець кварталу

Задача 2

Визначити потребу в болтах на плановий період за умови, що норми витрати немає. Фактичні витрати за минулий період становили 5 т. У плановому періоді обсяг виробництва збільшиться на 10%. Потрібно забезпечити економію матеріалів на 3%.

Задача 3

Підприємство виготовляє виріб “В” із матеріалів “Х”. Норма витрат матеріалу на одиницю виробу 10 кг. У II кв. обсяг виготовлення виробу “В” 8880 одиниць. Залишки матеріалу “Х” на складі на 1 квітня – 850 кг, крім цього, в березні було замовлено постачальнику 1000 кг. Потрібно розрахувати обсяг закупок матеріалів на II кв.

Тема 7 Забезпечення операційної діяльності виробничими потужностями

1. Фонди часу, що використовуються при розрахунках потужності, їхнє визначення і галузі, в яких вони застосовуються.
2. Методика розрахунку потужності в різних типах виробництва і складальних підрозділах.
3. Обґрунтування виробничої програми потужністю підприємства.
4. Показники використання виробничої потужності і шляхи їхнього поліпшення.

Задача 1

Механічний завод виготовляє шестерні. Режим роботи цеху двозмінний, працює п'ять днів на тиждень. Розрахункова програма річного випуску шестерень 7000 штук.

Дані для розрахунку

№	Показники	Верстати			
		зубо-різні	сверд-льні	то-карні	шліфу-вальні
1.	Кількість верстатів, шт.	4	3	3	1
2.	Норма часу на обробку одної шестерні за операціями, нормо-г.	2,5	2,5	1,5	0,5
3.	Середній відсоток виконання норм	110	120	120	110
4.	Витрати часу на ремонт устаткування у відсотках	7,0	5,0	6,0	7,0

Визначити:

- ефективний фонд часу роботи устаткування по групах;
- пропускну спроможність устаткування кожної групи;
- ведучу групу устаткування;
- виробничу потужність цеху;
- коефіцієнт завантаження устаткування.

Задача 2

Визначити кількість виробів, складених на протязі року в цеху, площа якого 5000 м^2 . Розміри виробу – $10 \times 2 \text{ м}$. Робоча зона для складання виробу – 40% площі, яка займає виріб. Виробничий цикл складання одного виробу – 16 робочих днів. Кількість робочих днів у плановому році – 254. Допоміжна площа (проходи, обслуговуючі приміщення) займає 35% площі цеху.

Задача 3

Визначити виробничу потужність складального цеху і коефіцієнт її використання.

Загальна площа цеху 6 тис. м^2 . Габарити виробу $12 \times 2 \text{ м}$. Робоча зона для складання виробу – 30% площі, яку займає виріб. Цикл складання одного виробу 20 робочих днів. Кількість робочих днів у плановому році – 250. Допоміжна площа складає 40% загальної площі цеху. Протягом року складають 1300 виробів.

Тема 8 Персонал і оплата праці

1. Методика розрахунків персоналу за різними категоріями.
2. Методика розрахунків плану підвищення продуктивності праці під дією основних техніко-економічних чинників.

3. Методика розрахунку планового фонду заробітної плати за елементами.

Задача 1

Розрахувати середньооблікову чисельність основних робітників-відрядників, якщо планова трудомісткість виробничої програми – 1850 тис. нормо-год., плановий фонд робочого часу – 1760 годин, плановий коефіцієнт виконання норм – 1,05.

Задача 2

Визначити кількість робітників, які обслуговують устаткування, за даними: кількість верстатів – 200 одиниць, робота у дві зміни, норма обслуговування – 8 одиниць, неявки на роботу складають 10%.

Задача 3

Чисельність промислово-виробничого персоналу в базовому періоді склала 2000 осіб. Передбачається збільшити обсяг виробництва на 5%. Визначити планову вихідну чисельність промислово-виробничого персоналу.

Задача 4

Визначити відносну економію чисельності працівників за рахунок скорочення невиходів на роботу при кількості робочих днів, яку відробляє один робітник у базовому і плановому періодах відповідно – 222 і 225 днів. Вихідна чисельність працівників 2000 осіб, питома вага робітників у чисельності промислово-виробничого персоналу – 0,6.

Задача 5

У базовому періоді трудомісткість 1 тис. грн. продукції дорівнювала 190, у плановому – 195 нормо-год.; план по випуску – 8000 тис. грн., плановий ефективний фонд робочого часу одного робітника – 1900 год і плановий процент виконання норм – 105.

Визначити відносну економію чисельності робітників за рахунок структурних змін у виробничій програмі.

Тема 9 Витрати виробництва

1. Суть кошторису витрат на виробництво, його призначення та структура.
2. Методика обчислення основних статей кошторису витрат на виробництво.
3. Обчислення собівартості валової, товарної та реалізованої продукції.
4. Показники планування зниження собівартості продукції.

Задача 1

У звітному періоді собівартість товарної продукції становила 450,2 млн. грн., витрати на 1 грн. товарної продукції – 0,89 грн.

У плановому періоді витрати на 1 грн. товарної продукції повинні дорівнювати 0,85 грн. Обсяг виробництва продукції буде збільшено на 8%.

Визначити собівартість товарної продукції планового періоду.

Задача 2

План випуску продукції – 4000 виробів, собівартість – 92 000 грн., питома вага основної заробітної плати виробничих робітників становить 20%.

Розрахувати величину цехових витрат, які потрібно включити до калькуляції собівартості одиниці виробу. Загальна сума цих витрат становитиме – 40 560 грн.

Задача 3

Визначити витрати на 1 гр. од. товарної продукції в плановому періоді якщо товарна продукція звітного періоду – 28,5 млн. гр. од.; витрати на 1 гр. од. товарної продукції – 0,88; передбачається в плановому періоді знизити витрати на матеріали на 5%.

Задача 4

Визначити вплив зростання обсягів виробництва на зниження собівартості продукції за умови, що обсяг виробництва зріс на 10%, а постійні витрати – на 2%. Сума постійних витрат у структурі собівартості – 2, 5 млн. грн.

Тема 10 Виробнича інфраструктура та оновлення продукції

1. Планування потреби в інструментах універсального та спеціального призначення.
2. Планування ремонту устаткування.
3. Визначення трудомісткості середньорічних обсягів ремонтних робіт.
4. Визначення потреби в робітниках та обладнанні для ремонту технологічного устаткування.
5. Напрямки інноваційного розвитку в Україні.
6. Оцінка ризикованості інноваційних проектів.
7. Визначення потреби основного та допоміжного виробництва в енергії та паливі.

Задача 1

Визначити кількість слюсарів-мастильників, необхідних для чергового обслуговування в механічному цеху, який працює в дві зміни. Вихідні дані: в цеху працюють 184 одиниці металорізального устаткування. Середня ремонтна складність одного верстата складає 16 одиниць.

Задача 2

Визначити потребу в бензині для автотранспорту підприємства за умов, наведених в табл.1

Таблиця 1

Склад автотранспорту, норми витрат, пройдений шлях

Автомобільний парк	Кількість автомобілів	Норма витрат на 100 км, літрів	Пройдений шлях, км	Потреба в бензині, літрів (відповідь)
УАЗ – 451	3	14	450 000	?
ЗІЛ – 157	15	39	3954 000	?
ГАЗ – М21	2	13,5	400 000	?

Задача 3

Вартість капіталу фірми складає 15. Фірма розглядає інвестиційний проект із наступними грошовими надходженнями:

Період	Грошовий потік
0	– 27000
1	+12000
2	+11520
3	+15552

Чи слід прийняти такий інвестиційний проект?

Тема 11 Особливості фінансового планування

1. Складання фінансового плану за видами діяльності.
2. Планування потреби у фінансових ресурсах.
3. Планування прибутковості підприємства, визначення валового і чистого прибутку як основи прибутковості підприємства.

Задача 1

За даними, наведеними нижче, потрібно підрахувати приріст прибутку від реалізації продукції та збільшення її рентабельності в плановому періоді.

Показники	Звітний період	Плановий період
1. Річний обсяг виробництва та реалізації виробів, шт.	28 000	42 000
2. Ціна за одиницю, тис. грн.	84,0	84,0
3. Собівартість одиниці, тис. грн.	62,7	60,2

Задача 2

Визначте надлишок чи дефіцит грошей на певний місяць, якщо є такі дані: надходження – 100 000 грн., суми до виплат – 60 000 грн., залишок грошей на початок місяця – 10 000 грн., грошовий резерв – 5 000 грн.

Задача 3

Фабрика обирає варіант використання прибутку у плановому періоді. Передплановий рік характеризується тим, що в ньому було досягнуто рівноваги, тобто сума затрат дорівнювала сумі доходів. За плановий рік чистий прибуток має досягти 1 500 000 гр. од. Можливі два варіанти його використання.

Перший передбачає вкладення прибутку в нові інвестиції таким чином, що в перші два роки приріст прибутку становитиме 1 200 000 гр. од. у рік. Після цього терміну обладнання доведеться замінити.

Другий варіант передбачає щорічний приріст прибутку на 650 000 гр. од. протягом чотирьох років.

Порівняйте вказані варіанти капіталовкладень і обґрунтуйте, який із них вигідніший для фабрики. Обчисліть для цього норму прибутку на інвестований капітал, а також чисту поточну вартість (дисконтовану) за ставкою доходу 30%.

Тема 12 Бізнес-планування

1. Бізнес-план як перевірка доцільності здійснення підприємницької ідеї.
2. Попередження ризикованих ситуацій та методи запобігання втрат у бізнес-плануванні.
3. Діловий розвиток підприємства та його планування.

IV. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Планування це:

- а) визначення мети якої хоче досягти підприємство за певний період
- б) безперервний процес передбачення змін зовнішнього середовища
- в) адаптація внутрішніх факторів виробництва для подальшого зростання
- г) організація матеріально-технічного постачання і впровадження методів мотивації праці.

2. Які чинники впливають на збут продукції, в чому особливість дії кожного з них окремо та в комплексі?

3. План збуту продукції – це _____

4. Існують такі напрямки планування:

- а) прогресивне;
- б) ретроградне;
- в) оперативне;
- г) кругове.

5. Основні методи та принципи планування: _____

6. Реалізована продукція підприємства – це:

- а) обсяг валової продукції підприємства;
- б) весь обсяг виробленої продукції на підприємстві;
- в) продукція, відвантажена споживачеві, і за яку надійшли гроші на розрахунковий рахунок підприємства або мають надійти у зазначений термін.

7. У базовому періоді з 1 жовтня планується впровадження автоматичної лінії, яка дасть змогу умовну економію 40 чол. Визначити перехідну економію на можливий плановий приріст продуктивності праці, якщо вихідна чисельність виробничо-промислового персоналу становить 2100 чол.

8. Діяльність підприємства з поточного планування передбачає послідовність таких операцій :

- а) визначення мети і завдань підприємства, його підрозділів і способи їх досягнення
- б) визначення безпосередніх виконавців планових завдань
- в) визначення необхідних ресурсів для виконання планових завдань
- г) реалізація планових завдань.

9. Виробнича структура, при якій кілька однотипних цехів можуть бути об'єднані, називається _____

10. Процес стратегічного планування не включає:

- а) діагностику середовища
- б) підготовку фахівців для управління
- в) поповнення матеріальних ресурсів
- г) визначення стратегічних цілей і завдань
- д) вибір стратегії.

11. Страхові запаси – це _____

12. Критеріями вибору стратегій можуть служити:

- а) час реалізації стратегії
- б) величина ризику
- в) інтуїція
- г) думки експертів
- д) фінансові ресурси.

13. Виробнича собівартість однієї побутової машини – 6,3 тис. грн. Річні витрати з реалізації – 2900 тис. грн. Рентабельність її запланована на рівні 16 %. Річний план реалізації цих машин – 1200 шт. Визначити планову оптову ціну машини.

14. Виробничі запаси – це _____

15. На підприємстві передбачається низка заходів щодо економії витрат за рахунок зниження норм споживання матеріалів на 7 %, але ціни на них мають зрости на 5 %. Собівартість товарної продукції за звітом – 950 тис. грн., витрати за калькуляційною статтею “Сировина й матеріали” – 340 тис. грн. Визначити вплив зазначених факторів на собівартість продукції та можливе значення її економії (збитків).

16. До матеріальних норм і нормативів не належать:

- а) тривалість чергових відпусток
- б) норми оплати відряджень
- в) норми витрачання електроенергії
- г) нормативи технічних відходів матеріалів
- д) норми амортизаційних відрахувань.

17. Якщо норма виробітку збільшиться на 12 %, то на скільки відсотків зменшиться при цьому норма часу на виготовлення одного виробу?

18 Класифікація витрат за економічними елементами є основою для розрахунку:

- а) собівартості певного виду продукції;
- б) кошторису витрат на виробництво;
- в) матеріальних витрат на виробництво;
- г) цін на товарну продукцію.

19. Ремонтник 4-го розряду обслуговує токарні верстати. За місяць він відпрацював 22 робочі зміни тривалістю 8 год кожна. У поточному місяці коефіцієнт виконання норми виробітку токарів, яких він обслуговує – 108 %. Визначити місячний зарібок ремонтника.

20. Виробнича інфраструктура підприємства – це _____

21. До функцій стратегічного планування відноситься?

- а) розподіл ресурсів
- б) адаптація до середовища
- в) розподіл роботи між виконавцями
- г) координація внутрішніх робіт
- д) усі відповіді правильні.

22. Процес фінансового оздоровлення підприємства починається:

- а) з вибору критеріїв певного варіанта санації;
- б) обґрунтування необхідності здійснення санації;
- в) формулювання стратегічних цілей санації;
- г) визначення тактики здійснення санації.

23. Визначити виробничу потужність цеху з випуску чотирьох виробів: А, Б, В, Г. Розрахункова програма річного випуску виробів (за планом): А – 500 шт., Б – 1000 шт., В – 1500 шт., Г – 700 шт. Провідна ланка обладнання в цеху – токарна.

Ефективний фонд робочого часу роботи одного верстата – 3900 годин на рік. У цеху встановлено 20 токарних верстатів. Трудомісткість обробки вказаних виробів на токарних верстатах – 80 850 нормо-годин, плановий коефіцієнт виконання норм – 1,1.

24. В базовому періоді на підприємстві було зайнято 315 робітників. В плановому періоді намічено збільшити їх чисельність до 325 чоловік. Обсяг виробництва продукції в базовому періоді становить 29 млн. грн., а на наступний рік заплановано збільшити обсяг випуску продукції на 2,1 млн. грн.

Визначити долю приросту обсягу продукції за рахунок підвищення продуктивності праці.

25. Виробничий план складається для того, щоб:

- а) викликати довіру до даного бізнесу описом переваг його продуктів;
- б) переконати читача в правильності вибору технології виробництва продукту фірми;
- в) довести, що фірма спроможна організувати виробництво та виготовляти необхідну кількість продукції.

26. Процес планування діяльності підприємства відбувається за наступними етапами: _____

27. При плануванні зростання продуктивності праці й середньої заробітної плати необхідно дотримуватися таких пропорцій:

- а) темпи зростання середньої заробітної плати мають випереджати темпи зростання продуктивності праці;
- б) темпи зростання обох чинників мають бути однаковими;
- в) темпи зростання продуктивності праці мають випереджати темпи зростання середньої заробітної плати.

28. Проект вважається економічно вигідним, якщо індекс рентабельності інновацій:

- а) рівний 0;
- б) більший 0, менший 1;
- в) більший 1.

29. Планування фонду оплати праці передбачає _____

30. Вкажіть витрати, що залежать від обсягу виробництва:

- а) постійні
- б) змінні;
- в) граничні;
- г) прямі.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 472 с.
2. Шимко О.В., Рижиков В.С., Грибкова С.М., Шимко О.І., Щолокова А.Л. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 296 с.
3. Планування та контроль на підприємстві / за ред. М.О. Данилюка. Навчальний посібник. – Львів, “Магнолія”. – 2008. – 500 с.
4. Семенов Г.А., Стангевський В.К., Панькова М.О., Семенов А.Г. Організація і планування на підприємстві: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 528 с.
5. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. – Львів, “Новий світ - 2000”, 2004. – 330 с.
6. Луцишин Л.М. Планування діяльності підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. - Івано-Франківськ: Видво “Полум’я”, 2004. – 160 с.
7. Бойчик І. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2008.
8. Алексеева М.М. Планирование деятельности предприятия. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 248с.
9. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства. Практикум: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 266 с.
10. Сідун В. А., Пономарьова Ю. В. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Центр навч. літ., 2003.
11. Харів П. С Економіка підприємства: Зб. задач і тестів: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2001.

Додаткова

12. Кантор Е. П., Гинзбург А. И., Кантор В. Е. Основные фонды промышленных предприятий. – СПб.: Питер, 2005.
13. Козаченко Г. В., Воронкова А. Е. та ін. Малий бізнес: стійкість та компенсаторні можливості: Монографія. – К.: Лібра, 2003.
14. Кулішов В. В. Економіка підприємства: теорія і практика: Навч. посіб. – К.: Ніка-центр, 2002.
15. Лебедева С. Н., Казиначикова Н. А., Гавриков А. В. Экономика торгового предприятия: Учеб. пособие / Под ред. С. Н. Лебедевой. – Минск: Новое знание, 2006.
16. Мокий М. С, Скамай Л. Г., Трубочкина М. И. Экономика предприятия: Учеб. пособие / Под ред. М. Г. Лапусты. – М.: ИНФРА-М, 2000.
17. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Академія, 2005.
18. Протопопова В. О., Полонський А. Н. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2003.
19. Суша Г. З. Экономика предприятия: Учеб. пособие / Г. З. Суша. – М.: Новое знание, 2003.
20. Шаповал В. М., Аврамчук О. В., Ткаченко В. А. Економіка підприємства

ємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В. А. Ткаченка. – К.: Центр навч. літ., 2003.

21. Экономика предприятия: тесты, задачи, ситуации: Учеб. пособие / Под ред. В. А. Швандара. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп'ютерне верстування

Зам. №
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
76000, Івано-Франківськ, вул. Шевченка 57